

УДК 314/316.37

Оксана Стецюк

*канд. геогр. наук, доцент,
Львівський національний університет
імені Івана Франка*

ТЕМАТИЧНІ ПАРКИ ДОЗВІЛЛЯ ТА РОЗВАГ В УКРАЇНІ

У сучасній міжнародній індустрії туризму та розваг великим попитом серед туристів користуються різноманітні тематичні парки. Великий сегмент туристичних мандрівок вихідного дня пов'язаний саме із тематичними парками. Зокрема, це часто стосується як активного сімейного туризму, так і дитячих та молодіжних організованих груп. Найпопулярнішими та найвідомішими тематичними парками світу є парки Діснеївської концепції, які на глобальному ринку туризму перетворилися в мультипаркові курорти міжнародного значення.

Ринок тематичних парків в Україні перебуває на стадії активного розвитку. Більшість українських об'єктів культурно-розважального характеру представлено міським парками розваг та дозвілля, аквапарками, парками атракціонів. До тематичних парків в Україні науковці зараховують музеї просто неба (скансени), що належать до групи етнографічних тематичних парків [11].

Останніми роками в Україні стали популярними парки динозаврів на свіжому повітрі, починаючи від повноцінних парків розваг і закінчуючи прогулянками на природі та майданчиками для міні-розкопок.

Метою нашого дослідження є аналіз наявних тенденцій розвитку тематичних парків розваг, зокрема мережі динопарків в Україні.

Дослідженнями сфери туризму та різних аспектів функціонування інфраструктури туризму в Україні, серед яких дослідження тематичних парків, займаються такі науковці, як О. Р. Копієвська [2], І. В. Петрова [8], М. П. Мальська, Н. В. Антонюк [3], Л. В. Теодорович [10], О. А. Трошкіна [11], Л. А. Савранчук [8], Н. М. Смочко [9] та інші.

Тематичні парки – це організовані рекреаційні зони з контрольованим доступом, що об'єднуються тематичною ідентичністю

та містять достатньо атракціонів для відвідування від п'яти до семи годин; на комерційній основі надають послуги високої якості та прагнуть залучити якомога більше споживачів сімейного характеру, мають централізоване управління виробничого і споживчого процесів [1]. В Україні більшість так званих динопарків насправді не відповідають названим критеріям і часто є пересувними, тимчасовими або постійними виставками динозаврів упродовж теплого сезону.

Тематичні динопарки пропонують маршрути промаркованими стежками, де розташовано чудові рухливі та статичні моделі стародавніх мешканців нашої планети в натуральній формі, захопливі атракціони, приголомшливі скам'янілості та інші цікаві речі, які можуть побачити діти та дорослі, окрім того ще сувенірні крамниці, заклади харчування тощо.

Перший в Україні стаціонарний парк динозаврів було відкрито у грудні 2019 р. у селі Поляниця Яремчанської міської ради, поблизу гірськолижного курорту «Буковель».

Переважно обласні центри є місцями, де облаштовують такі виставки динозаврів, а туристично-рекреаційні центри стають місцями розташування тематичних динопарків більших розмірів (Буковель, с. Старе Село, Гідропарк у м. Києві).

В Україні мережа тематичних динопарків значно розширилася 2021 р. У 2020 р., незважаючи на пандемію, було запущено вісім об'єктів такого типу. Виставки динозаврів у великих містах часто розміщено на території міських парків розваг і дозвілля (наприклад, у Львові, Полтаві, Харкові, Черкасах, Чернівцях, Чернігові тощо), що дає змогу використовувати суміжну інженерну та транспортну інфраструктуру, заклади сфери харчування. Знайомство із загадковим мезозойським світом динозаврів приносить радість та нові знання як малим, так і дорослим шанувальникам.

У м. Києві для шанувальників древніх ящурів у Сімейному парку розваг «Галактика» («Galaxy») у ТРЦ «Lavina» є виставка 22 фігур динозаврів (від 7.04.2020 р.); на площі 1,5 га у Гідропарку розміщено понад 100 роботизованих фігур динозаврів реальних розмірів, тут діє сезонна експозиція динозаврів (від 2.05.2021); на території ВДНГ (у лісовій зоні Експоцентру) працює розважально-освітня виставка-парк «Планета динозаврів» (від 15.05.2021).

Першим динопарком у Львівській області та одним із найбільших в Україні є розважальний парк «Уруру» (відкрито в липні 2020 р.) поруч відпочинкового комплексу «Бухта Вікінгів», що в с. Старе Село Пустомитівського району. Важливим є те, що цей комплекс розміщений недалеко від Львова (12 км) та разом із готельно-відпочинковим комплексом «Бухта Вікінгів» є привабливим місцем для відпочинку як індивідуальних туристів, особливо сімей із дітьми, так і організованих груп. Тут на території 9 га посеред лісу для дітей від 2-х років та дорослих розміщено 22 анімовані тварини, які можуть рухатися та видавати звуки, вони м'які на дотик та мають досить реалістично відтворений вигляд та розміри згідно з науковими уявленнями. Окрім того, для розваг відвідувачів запропоновано 2 тьобінг-траси, 3000 кв. м. сіток-батутів, 39 видів розваг, піцерія та сувенірний магазин для справжніх поціновувачів динозаврів [6].

На території Черкаської області працюють два динопарки – у м. Черкасах і м. Умані. В обласному центрі динопарк (відкрито 21.07.2021 р.) розміщено на території парку “Перемоги”, неподалік зоопарку. Тут на площі близько 1 га встановлено майже 20 роботизованих фігур динозаврів, також облаштовано тематичні фотозони та пісочницю з археологічними кістками.

7 серпня 2021 року в м. Умані відкрили парк динозаврів «DinoSofa» [5]. У парку розміщено понад 60 експонатів. Важливо зауважити, що в місті сформувався потужний парковий район рекреації та відпочинку, що складається з Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України, фентезі-парку «Нова Софіївка» (діє від 14.07.2019 р.) та парку динозаврів «DinoSofa», які розташовані у північно-східній частині міста.

Майже усі динопарки в Україні об'єднані спільною концепцією тематичних парків розваг мережі «ДиноПарк» та компанії, яка виготовляє атракціони «Attractions Factory» [4].

В Україні (без урахування тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській обл.) майже в усіх областях України (окрім Житомирської, Київської, Тернопільської та Сумської) створено комерційні розважальні парки та майданчики з динозаврами.

Отже, підсумовуючи викладене, зазначимо, що створення мережі тематичних динопарків (близько 26 об'єктів) в Україні є позитивний

вплив на формування інфраструктури туризму. Такі об'єкти є загальнодоступними та розраховані на дитячі групи та сім'ї з дітьми. Найперспективнішими територіями для розвитку динопарків є паркові зони міст із значною кількістю населення та курортно-рекреаційні території.

Динопарки в Україні є малими за площею тематичними парками, більшість з них займають 1–2 га в межах міських парків, користуються активним попитом серед мешканців та гостей міста, також туристичні агенції часто додають відвідування динопарків у програми екскурсійних турів для дітей та дорослих.

Ключові слова: сфера дозвілля та розваг, тематичні парки, парки розваг та дозвілля, готельно-відпочинковий комплекс, динопарки, туристи.

Список використаних джерел

1. Александрова А. Ю. Тематические парки мира : [учеб. пособие] / А. Ю. Александрова, О. Н. Сединкина.– Москва : КНОРУС, 2013.– 208 с.
2. Копієвська О. Р. Паркова індустрія : підручник / О. Р. Копієвська.– Київ : НАККіМ, 2015.– 220 с.
3. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник / Мальська М. П., Антонюк Н. В. [та ін.].– Київ, 2008.– 661 с.
4. Офіційний сайт мережі ДиноПарків [Електронний ресурс].– URL: <https://dinopark.com.ua/#nase-dinoparky>
5. Офіційний сайт Парку динозаврів DinoSofia [Електронний ресурс].– URL: <https://dinosofia.org/>
6. Офіційний сайт Парку розваг «Уруру» [Електронний ресурс].– URL: <https://ururu.in.ua/>
7. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах : навч. посіб./ І. В. Петрова.– Київ : Кондор, 2005.– С. 87–102.
8. Савранчук Л. А. Тематичні парки як різновиди антропогенних розважальних комплексів / Л. А. Савранчук // Культурний ландшафт: теорія і практика.– Вінниця : Едельвейс і К, 2010.– С. 157–161.
9. Смочко Н. М. Тематичні парки як поліфункціональні заклади дозвіллевого комплексу рекреаційної системи / Н. М. Смочко, Т. Кук // Міжнар. та нац. досвід суспільно-геогр. розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Мукачево, 17 жовтня 2018 р.) / гол. ред. Т. Д. Щербан.– Мукачево : РВВ МДУ, 2018.– С. 76–80.

10. Теодорович Л. В. Тематичні парки: практичні аспекти доцільності створення в Україні / Л. В. Теодорович. // Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки.– 2016.– № 4.
11. Трошкіна О. А. Класифікація тематичних парків / О. А. Трошкіна, В. В. Калашнікова // Проблеми розвитку міського середовища.– 2013.– Вип. 9.– С. 196–202.